

УДК 657:631.15.-049.5

DOI: 10.31359/2312-3427-2020-1-65

С.І. Василішин, канд. екон. наук, доцент

vasylshynstanislav@gmail.com

orcid.org/0000-0001-5023-9824

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ РОЗКРИТТЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В ІНТЕГРОВАНІЙ ЗВІТНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Статтю присвячено обґрунтуванню методичних засад розкриття економічної безпеки в інтегрованій звітності аграрних підприємств. Проаналізовано нормативно-правове забезпечення та напрями вдосконалення методичних засад відображення економічної безпеки у фінансовій та нефінансовій звітності в умовах використання XBRL-таксономії фінансової звітності. Визначено, що пропонується структура Звіту з управління частково не охоплює запити стейкхолдерів зміцнення економічної безпеки, оскільки звужує розкриття інформації про ризики, обмежуючись даними щодо ринкового, кредитного ризиків та ризику ліквідності, тому запропоновано включати окрему складову «Управління економічною безпекою», яка поруч із розкриттям інформації про ризики та наслідки їх впливу міститиме відомості щодо організаційного забезпечення управління економічною безпекою, політики ризик-менеджменту і санкційного та внутрішнього комплаєнса, антикорупційної політики. Обґрунтовано напрями розкриття економічної безпеки у внутрішній управлінській звітності аграрних підприємств.

Ключові слова: економічна безпека, інтегрована звітність, фінансова звітність, обліково-аналітичне забезпечення, бухгалтерський облік, таксономія фінансової звітності.

Постановка проблеми. Фінансова звітність є одним з фундаментальних елементів методу бухгалтерського обліку, за допомогою якого можливий аналіз ключових показників розвитку підприємств, галузей та національних економік у цілому. Україна після приєднання 23.07.2018 р. до стратегії проти агресивного податкового планування BEPS (*Base Erosion and Profit Shifting*), ініційованої ОБСЄ та G20, взяла на себе зобов'язання щодо повнішого розкриття інформації, а необхідність

розбудови власного фондового ринку вимагає більшого рівня довіри між державою, компаніями і громадянами. Довіра створюється багаторічною практикою надання чесної і зрозумілої інформації щодо компанії, у тому числі якісної фінансової звітності [1].

У процесі гарантування економічної безпеки фінансова звітність залишається одним з визначальних компонентів ефективного менеджменту, забезпечуючи безпекове подання аграрного бізнесу та слугуючи так званим «містком» між підсистемою обліково-аналітичного забезпечення та прийняттям управлінських рішень. Саме тому питання вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління економічною безпекою аграрних підприємств та її розкриття в інтегрованій звітності набувають актуальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розвиток обліково-аналітичного забезпечення управління економічною безпекою та її розкриття у фінансовій звітності є об'єктом наукових досліджень багатьох учених-економістів, серед яких Н. Азадєн, Н. Акімова, Т. Камінська, О. Костенко, Т. Плахтій, Н. Правдюк, О. Шерстюк та ін. У їхніх працях глибоко розкрито методологічні й практичні аспекти ролі бухгалтерського обліку в процесі управління економічною безпекою. Водночас напрями її розкриття в інтегрованій звітності в умовах застосування міжнародних стандартів потребують поглибленого вивчення, що зумовило проведення дослідження з визначеної теми.

Як підкреслюють Т. Камінська та О. Костенко, важливість бухгалтерського обліку для суспільства підтверджена багатьма факторами, одним з яких є його соціальне значення. Бухгалтерський облік – це інструмент ефективного розподілу благ у суспільстві. На основі облікової інформації стає можливим визначення галузей економіки, які створюють національне багатство, ступінь їх участі у цьому процесі та напрями розподілу створеного багатства. Одним з основних елементів методу, що забезпечує цей процес, є фінансова звітність, яка дозволяє отримувати інформацію про всі об'єкти обліку [2].

Формулювання цілей статті. Метою статті є обґрунтування методичних засад розкриття економічної безпеки в інтегрованій звітності аграрних підприємств.

Виклад основного матеріалу досліджень. Економічні кризи як наслідок зниження міцності економічної безпеки окремих підприємств і національних економік мають стати однією з домінант з погляду інституціональної теорії бухгалтерського обліку. Саме тому модель розширення місії та спроможності інституту бухгалтерського обліку

безпековою функціональністю на основі доповнення предмета й об'єкта бухгалтерського обліку дозволяє формувати безпекоорієнтовану облікову політику та безпекові акценти розкриття аграрного бізнесу у звітності [3].

Фінансова звітність – це структурована інформація про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за певний період часу, що отримується як з системи фінансового обліку, так і з інших джерел, і яка надається для задоволення інформаційних потреб різних користувачів, в першу чергу зовнішніх, в процесі прийняття ними економічних рішень [4].

Згідно з Концептуальною основою фінансової звітності, фінансові звіти складаються багатьма суб'єктами господарювання і надаються зовнішнім користувачам у різних країнах світу. І хоча такі звіти можуть виглядати схожими, вони відрізняються один від одного соціальними, економічними та законодавчими особливостями, притаманними кожній окремій країні. Крім того, під час установа національних вимог беруть до уваги потреби різних користувачів фінансових звітів. Це розмаїття обставин призвело до використання різних визначень елементів фінансових звітів, наприклад таких, як активи, зобов'язання, власний капітал, дохід і витрати. Воно спричинило також застосування різних критеріїв визнання статей фінансових звітів та вибір різних баз оцінювання. Це вплинуло й на обсяг фінансових звітів та розкриття в них інформації [5].

Орієнтація на зовнішніх стейкхолдерів (користувачів) фінансової звітності властива західній моделі обліку, саме тому початок 2020 р. став так званим «переломним» періодом у сфері бухгалтерського обліку та фінансової звітності, оскільки 2020 р. є першим звітним періодом, за який українські підприємства, які зобов'язані використовувати міжнародні стандарти, подають фінансову звітність на підставі таксономії за міжнародними стандартами в електронній формі. Процес таких методологічних трансформацій прямо пов'язаний з необхідністю безпекового розкриття окремих статей та безпекового подання аграрного бізнесу.

Відповідно до частини другої ст. 12 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», підприємства, що становлять суспільний інтерес, публічні акціонерні товариства, суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях, а також підприємства, які провадять господарську діяльність за видами, перелік яких визначає Кабінет Міністрів України, складають фінансову звітність і консолідовану фінансову звітність за міжнародними стандартами [6].

Згідно з частиною п'ятою ст. 12 підприємства, зазначені у частині другій цієї статті, складають і подають фінансову звітність і консолідовану фінансову звітність органам державної влади та іншим користувачам на їх вимогу в порядку, визначеному цим законом, на основі таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами в єдиному електронному форматі, установленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку [6].

Згідно з п. 2 Порядку подання фінансової звітності, затвердженого Постановою КМУ № 419 від 28.02.2000 р. зі змінами від 06.11.2019 р., річна фінансова звітність і річна консолідована фінансова звітність разом з відповідними аудиторськими звітами, звіт про управління, консолідований звіт про управління, звіт про платежі на користь держави та консолідований звіт про платежі на користь держави, складення яких передбачено законодавством, повинні бути оприлюднені на веб-сторінці або веб-сайті підприємства (у повному обсязі) та в інший спосіб у випадках, визначених законодавством, у форматі, який виключає можливість унесення змін до фінансової звітності іншими користувачами, та в єдиному електронному форматі, визначеному Мінфіном, на основі таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами фінансової звітності [7].

За оцінками фінансових експертів, станом на початок 2020 р. в Україні є понад 5000 тис. суб'єктів, що подають фінансову звітність на основі таксономії. Серед них – провідні аграрні холдинги та крупнотоварні аграрні товаровиробники, які вже тривалий час звітують за міжнародними стандартами.

Зазначимо, що таксономія фінансової звітності, впливаючи на все більшу кількість суб'єктів господарювання, забезпечує максимальне розкриття інформації, що базується на міжнародних принципах. Це позитивно впливає на інвестиційну привабливість української економіки, особливо аграрного сектора, та сприяє посиленню євроінтеграційного курсу України в економічному та геополітичному дискурсі.

Інформаційні запити ключових стейкхолдерів зміцнення економічної безпеки аграрного бізнесу задовольняють за допомогою достовірного, об'єктивного, неупередженого та доречного подання даних у фінансовій звітності, яка в останні роки поруч із фінансовими показниками передбачає і розкриття нефінансової інформації. Крім традиційних фінансових звітів (Баланс, Звіт про фінансові результати, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал, Примітки), особливого значення для користувачів

набуває звітність нефінансового характеру. Проведений експрес-аналіз консолідованої фінансової звітності агрохолдингів, що становлять великий суспільний інтерес, свідчить, що основними складовими корпоративної нефінансової звітності є Звіт з управління, Звіт з прогресу, Звіт про корпоративну соціальну відповідальність тощо.

Найавторитетнішою системою складання нефінансових звітів є принципи Глобальної ініціативи зі звітності (GRI). Відповідність принципам GRI свідчить про орієнтацію менеджменту підприємства на досягнення цілей сталого розвитку та підвищує ціннісне уявлення про потенційного бізнес-партнера. Відповідно до директиви ЄС 2013/34/ЄС [8], у процесі гармонізації до європейських вимог у національній обліковій системі з 2017 р. з'явився новий елемент фінансової звітності – Звіт про управління. Згідно з чинним законодавством, це документ, що містить фінансову та нефінансову інформацію, яка характеризує стан і перспективи розвитку підприємства та розкриває основні ризики і невизначеності його діяльності [6].

Тобто вперше в обліковій практиці постала необхідність розгляду ризиків з позицій окремого об'єкта обліково-аналітичного забезпечення, хоча Звіт з управління перебуває за межами регулювання НП(С)БО 1 [9]. Згідно з нормами, Звіт з управління мають подавати підприємства, що становлять суспільний інтерес, і публічні акціонерні товариства до 30 квітня поточного року та оприлюднювати на офіційних веб-сайтах компаній разом з аудиторськими висновками. Водночас великі підприємства, які не є емітентами цінних паперів, та середні підприємства мають оприлюднити звіт не пізніше 1 червня.

Для систематизації та порівнюваності інформації звіт про управління рекомендовано формувати за такими напрямками:

- 1) організаційна структура та опис діяльності підприємства;
- 2) результати діяльності;
- 3) ліквідність і зобов'язання;
- 4) екологічні аспекти;
- 5) соціальні аспекти і кадрова політика;
- 6) ризики;
- 7) дослідження та інновації;
- 8) фінансові інвестиції;
- 9) перспективи розвитку;

10) корпоративне управління (складають підприємства – емітенти цінних паперів, цінні папери яких допущено до торгів на фондових біржах або щодо цінних паперів яких здійснено публічну пропозицію) [10].

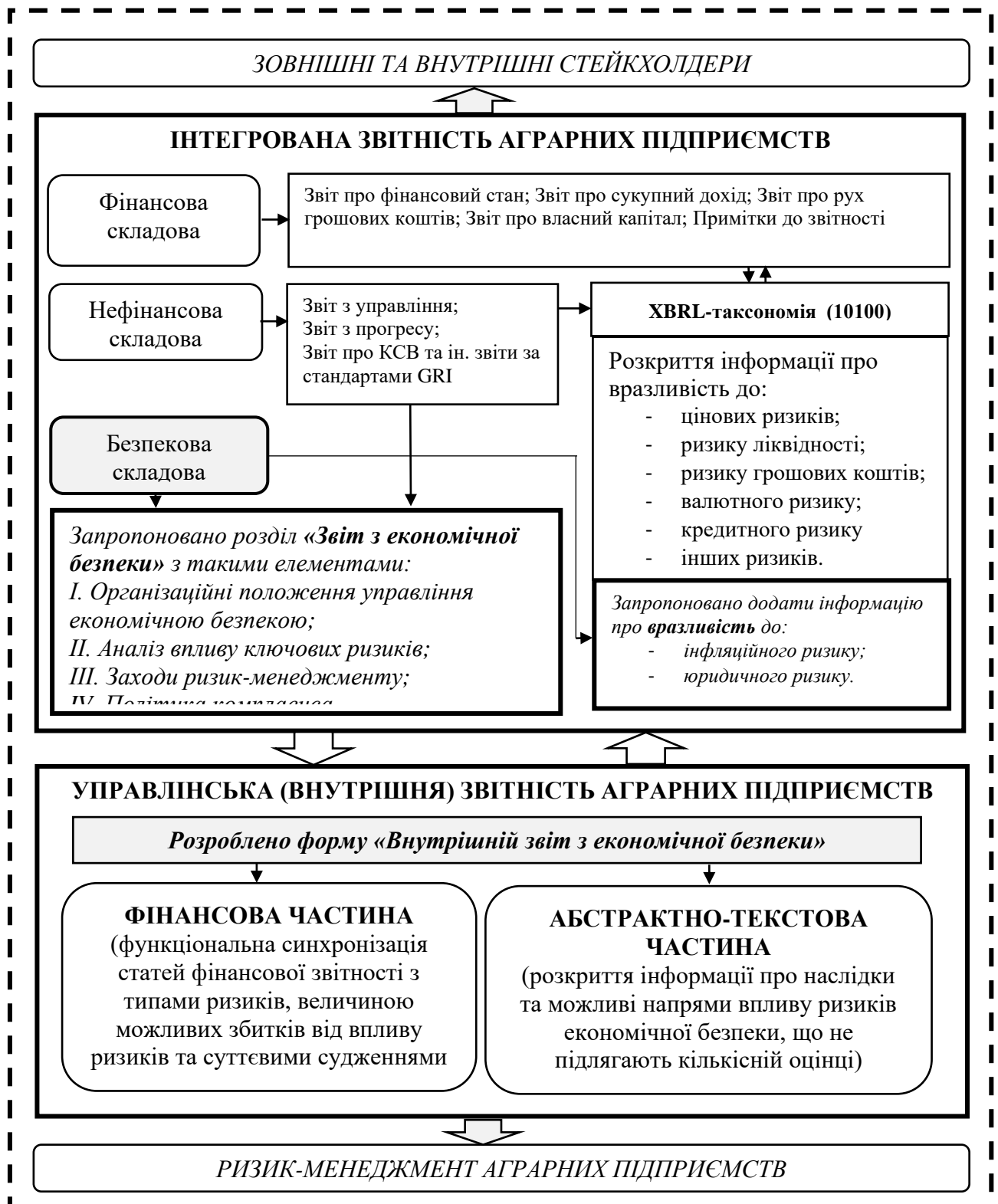
За напрямом «Ризики», згідно з Методичними рекомендаціями, рекомендовано наводити інформацію про політику підприємства щодо управління операційними та фінансовими ризиками (ринковий ризик, кредитний ризик, ризик ліквідності) з описом їхнього впливу на діяльність підприємства, а також підходів або інструментів, які використовує підприємство для зменшення впливу таких ризиків на його діяльність тощо [10].

Як наголошують Н. Правдюк і Т. Плахтій, «забезпечення і підвищення якості фінансової звітності повинно ґрунтуватись на міцній науковій базі та стійких теоретичних засадах, зокрема, на науці про оцінку якості продуктів (матеріальних та нематеріальних) та процесів людської діяльності, їх властивостей та їх відношень з їх споживачами та користувачами» [11, с. 56].

Ураховуючи ці міркування, вважаємо, що запропонована структура Звіту з управління не відповідає запитам стейкхолдерів зміцнення економічної безпеки, оскільки звужує розкриття інформації про ризики, обмежуючись даними щодо ринкового, кредитного ризиків та ризику ліквідності. На відміну від цього, економічна безпека є набагато глибшим та багатоаспектним явищем і невід'ємною складовою системи менеджменту. Тому пропонуємо до складу Звіту з управління включати окрему складову «Управління економічною безпекою», яка поруч із розкриттям інформації про ризики та наслідки їх впливу міститиме відомості щодо організаційного забезпечення управління економічною безпекою, політики ризик-менеджменту і санкційного та внутрішнього комплаенса, антикорупційної політики тощо. Формування безпекового розділу Звіту з управління, з одного боку, базується на синхронізації з елементами XBRL-таксономії, а з другого – розкриває додаткові параметри ризик-менеджменту як функції управління суб'єктом (рисунок).

Для реалізації запропонованого методичного підходу нами розроблено та апробовано у двох середніх аграрних підприємствах Харківської області фрагмент Звіту з управління, який максимально відображає всі елементи обліково-аналітичного забезпечення ризик-менеджменту господарюючих суб'єктів. Зазначимо, що поруч із традиційним розкриттям інформації щодо характеристики можливого впливу ризиків запропоновано включення інформації щодо організаційних засад управління економічною безпекою політики комплаенса. Під політикою комплаенса розуміємо стандарти і принципи, яких дотримується підприємство, а також основні кроки для досягнення

стратегічної мети в процесі взаємовідносин з бізнес-партнерами та внутрішнього управління.

Методичні засади відображення економічної безпеки аграрних підприємств в інтегрованій звітності

Джерело: розроблено автором.

В основі антикорупційної політики підприємства як складової загальної корпоративної економічної безпеки має бути формування нульової толерантності до проявів корупції та запобігання хабарництву і повне дотримання чинних антикорупційних законів.

Урізноманітнення об'єктів, їх якісних характеристик, підвищення питомої ваги операцій, які здійснює суб'єкт господарювання, та інші аспекти його діяльності ускладнюють процеси реєстрації, накопичення та обробки фінансової інформації. У зв'язку із цим необхідне вдосконалення методичних підходів, використання яких сприятиме реалізації інформаційних потреб користувачів [12]. Як наголошують провідні експерти Baker Tilly Україна, сьогодні для багатьох компаній постає питання альтернативного виду обліку і звітності, який задовольняв би потреби власників та менеджменту підприємства. Звичайний звіт не може надавати оперативну інформацію про стан життєдіяльності компанії, саме тому таку функцію покладають на управлінський облік та звітність. Останні надають показники, за рахунок яких менеджмент компанії отримує комплексне бачення кожного процесу, що відбувається на підприємстві. Водночас така інформація допомагає миттєво та своєчасно реагувати і на ситуацію всередині компанії, і відповідати на зміни зовнішнього та внутрішнього середовища.

Оскільки управління економічною безпекою за своєю суттю переважно залежить від управлінських рішень внутрішніх користувачів, вважаємо, що і його інформаційне забезпечення має ґрунтуватися на вдосконаленні форм внутрішньої звітності. Саме тому задоволення запитів зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів економічної безпеки можливе на основі безпекового подання аграрного бізнесу у Звіті з управління та розробки специфічної форми внутрішньої управлінської звітності – Внутрішнього звіту з економічної безпеки, який базується на поєднанні фінансових та абстрактно-текстових параметрів щодо можливого впливу різних типів ризиків на економічну безпеку, має характер комерційної таємниці та є підставою для прийняття менеджментом аграрного підприємства релевантних управлінських рішень зі зміцнення його економічної безпеки (таблиця).

ТОВ «АВС»

(назва підприємства)

Ідентифікаційний
код за ЄДРПОУ

XXXXXXXX

ВНУТРІШНІЙ ЗВІТ З ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ (проект)

станом на «01» січня 2020 р.

I. ФІНАНСОВА ЧАСТИНА

Елементи активів та джерел їх утворення	Код елемента у Балансі	Вартість на дату звітності, тис. грн	Тип ризику економічної безпеки	Величина можливого збитку від впливу ризику, грн	Суттєве судження під час оцінки ризику
.....
ВСЬОГО ПО ПІДПРИЄМСТВУ	x	x	x	x

II. АБСТРАКТНО-ТЕКСТОВА ЧАСТИНА

Ризик недостовірності фінансової звітності
Ризик втрати ліквідності і платоспроможності
Вразливість до стратегічних ризиків
Вразливість до операційних ризиків
Вразливість до діджиталізаційних ризиків

Виконавець: обліковий гарант економічної безпеки

Прізвище, ім'я, по - батькові

Узгоджено: головний бухгалтер (фінансовий директор)

Прізвище, ім'я, по - батькові

Вважаємо, що складання відповідної форми має відбуватися на запит менеджменту підприємства, але не рідше одного разу на квартал. Функціонального зв'язку запропонованої форми внутрішньої звітності досягають за рахунок синхронізації показників оцінки різних груп ризиків зі статтями Звіту про фінансовий стан (Баланс). Практична цінність запропонованої форми внутрішньої звітності полягає в можливості релевантної оцінки ризик-середовища аграрного бізнесу та формування раціональних управлінських рішень зі зміцнення економічної безпеки та посилення її внутрішнього контролю, що підтверджується схваленням і відповідним її впровадженням у практичну діяльність окремих аграрних підприємств Харківської області.

Висновки. У результаті дослідження з'ясовано, гарантування міцності економічної безпеки на макро- та мікрорівнях в умовах посилення деструктивного впливу ризиків можливе завдяки безпековому поданню аграрного бізнесу в інтегрованій звітності за міжнародними стандартами на основі розширення XBRL-таксономії додатковими безпековими елементами та доповнення Звіту з управління інформацією про організаційне забезпечення управління економічною безпекою, політики ризик-менеджменту, санкційного та внутрішнього комплаєнса, антикорупційної політики тощо. Доведено, що прийняття менеджментом аграрного підприємства релевантних управлінських рішень зі зміцнення його економічної безпеки має відбуватися за допомогою періодичного подання специфічної форми внутрішньої управлінської звітності – Внутрішнього звіту з економічної безпеки, який базується на поєднанні фінансових та абстрактно-текстових параметрів щодо можливого впливу різних типів ризиків на економічну безпеку.

Вважаємо, що запропоновані методичні засади розширюють функціональні можливості державних регуляторів у частині розробки стратегії розвитку аграрного сектора України на основі акумулювання інформації про ризик-середовище окремих аграрних підприємств, розробки заходів щодо зміцнення економічної безпеки галузі і, як наслідок, – забезпечення продовольчої безпеки держави.

Перспектива подальших досліджень полягає у формуванні концептуальних засад трансформації XBRL-таксономії на основі її доповнення показниками ризик-менеджменту.

Бібліографічний список.

1. 15 дій BEPS – 15 кроків проти агресивного податкового планування. URL: <https://bakertilly.ua/news/id44772> (дата звернення: 09.07.2020).
2. Камінська Т.Г., Костенко О.М. Фінансова звітність: обліково-інформаційне обґрунтування гармонізації і використання. *Ефективна економіка*. 2017. № 12. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5984> (дата звернення 19.08.2020).
3. Василішин С.І. Теоретичні засади розвитку місії та спроможності інституту бухгалтерського обліку в контексті управління економічною безпекою підприємств. *Облік і фінанси*. 2020. № 1. С. 20–27.
4. Акімова Н., Азадєн А. Методичні підходи до трансформації фінансової звітності відповідно до вимог МСФЗ. *Проблеми економіки*. 2018. № 4 (38). С. 286–293.
5. Концептуальна основа фінансової звітності. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_009 (дата звернення: 23.07.2020).
6. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України № 996–XIV від 16.07.1999 р., зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 23.07.2020).
7. Про затвердження порядку подання фінансової звітності: Постанова Кабінету Міністрів України № 419 від 28.02.2000 р. зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text> (дата звернення: 15.07.2020).
8. Директива 2013/34/ЄС Європейського Парламенту і Ради о ежегодной финансовой отчетности, консолидированной финансовой отчетности и связанных с ними отчетах определенных типов компаний, вносящая поправки в Директиву 2006/43/ЄС Європейського Парламенту і Ради і відмінює Директиви Ради 78/660/ЄЄС і 83/349/ЄЄС. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU13169> (дата звернення: 09.07.2020).
9. Про затвердження Національного Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 03.07.2020).
10. Про затвердження Методичних рекомендацій зі складання звіту про управління: наказ Міністерства фінансів України № 982 від

07.12.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0982201-18#Text>
(дата звернення: 09.07.2020).

11. Правдюк Н.Л., Плахтій Т.В. Необхідність оцінки якості фінансової звітності. *Облік і фінанси*. 2017. № 3 (77). С. 52–58.

12. Шерстюк О.Л. Зміст та природа потребою користувачів фінансової інформації. *Вісн. ЖДТУ*. 2016. № 3 (77). С. 39–45.

References

1. Bakertilly (2018). 15 BEPS actions - 15 steps against aggressive tax planning. Retrieved from: <https://bakertilly.ua/news/id44772>.

2. Kaminsjka, T.Gh. & Kostenko, O.M. (2017). Finansova zvitnistj: oblikovo-informacijne obgruntuvannja gharmonizaciji i vykorystannja [Financial reporting: accounting and information justification of harmonization and use], *Efektivna ekonomika*, no. 12. Retrieved from: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5984>.

3. Vasylyshyn, S.I. (2020). Teoretychni zasady rozvytku misiji ta spromozhnosti instytutu bukhghaltersjkooho obliku v konteksti upravlinnja ekonomichnoju bezpekoju pidpryjemstv [Theoretical principles of mission development and capabilities of the Institute of Accounting in the context of economic security management of enterprises], *Oblik i finansy*, no. 1, pp. 20–27.

4. Akimova, N., & Azaden, A. (2018). Metodychni pidkhody do transformaciji finansovoji zvitnosti vidpovidno do vymogh MSFZ [Methodical approaches to the transformation of financial statements in accordance with the requirements of IFRS], *Problemy ekonomiky*, no. 4, vol. 38, pp. 286–293.

5. Konceptualjna osnova finansovoji zvitnosti [Conceptual basis of financial reporting]. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_009.

6. Verkhovna Rada Ukrainy (1999). Pro bukhghaltersjkyj oblik ta finansovu zvitnistj v Ukraini [On accounting and financial reporting in Ukraine]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

7. Cabinet of Ministers of Ukraine (2000). Pro zatverdzhennja porjadku podannja finansovoji zvitnosti [On approval of the procedure for submission of financial statements]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text>.

8. European Parliament (2013). Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council on annual financial statements, consolidated financial statements and related accounts of certain types of companies, amending Directive 2006/43/EU of the European Parliament and of the Council

and repealing Council Directives 78/660/ EEC and 83/349/EEC. Retrieved from: <https://ips.ligazakon.net/document/MU13169>.

9. Ministry of Finance of Ukraine (2013). Pro zatverdzhennja Nacionaljnogho Polozhennja (standartu) bukhghaltersjkogho obliku 1 «Zaghaljni vymoghy do finansovoji zvitnosti» [On approval of the National Regulation (standard) of accounting 1 "General requirements for financial reporting"]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.

10. Ministry of Finance of Ukraine (2018). Pro zatverdzhennja Metodychnykh rekomendacij zi skladannja zvituv pro upravlinnja [About the statement of Methodical recommendations on drawing up of the report on management]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0982201-18#Text>.

11. Pravdjuk, N.L., & Plakhtij, T.V. (2017). Neobkhdnistj ocinky jakosti finansovoji zvitnosti [The need to assess the quality of financial statements], *Oblik i finansy*, no. 3, pp. 52–58.

12. Sherstjuk, O.L. (2016). Zmist ta pryroda potreboju korystuvachiv finansovoji informaciji [Content and nature of the needs of users of financial information], *Visnyk ZhDTU*, no. 3, pp. 39–45.

С.И. Васишин. Методические основы раскрытия экономической безопасности в интегрированной отчетности аграрных предприятий. Статья посвящена обоснованию методических основ раскрытия экономической безопасности в интегрированной отчетности аграрных предприятий. Проанализированы нормативно-правовое обеспечение и направления совершенствования методических основ отражения экономической безопасности в финансовой и нефинансовой отчетности в условиях использования XBRL-таксономии финансовой отчетности. Определено, что предлагаемая структура отчета по управлению частично не охватывает запросы стейкхолдеров укрепления экономической безопасности, поскольку сужает раскрытие информации о рисках, ограничиваясь данными о рыночном, кредитном рисках и риске ликвидности, поэтому предложено включать отдельную составляющую «Управление экономической безопасностью», которая наряду с раскрытием информации о рисках и последствиях их влияния будет содержать сведения по организационному обеспечению управления экономической безопасностью, политики риск-менеджмента и санкционного и внутреннего комплаенса, антикоррупционной политики. Обоснованы направления раскрытия экономической безопасности во

внутренней управленческой отчетности аграрных предприятий.

Ключевые слова: экономическая безопасность, интегрированная отчетность, финансовая отчетность, учетно-аналитическое обеспечение, бухгалтерский учет, таксономия финансовой отчетности.

Vasylishyn Stanislav. Methodological principles for disclosure of economic security in integrated reporting of agricultural enterprises. Solving an important scientific and applied problem related to substantiation of the theoretical and methodological principles and development of the practical recommendations as to improving the organization of accounting and analytical support of economic security management of the agricultural enterprises is one of the most important tasks of the economic science. This importance is connected with increasing risks and threats to the business environment of agribusiness in Ukraine. In the process of ensuring economic security, financial reporting remains one of the key components of effective management, ensuring the safe presentation of agricultural business and serving as a so-called "bridge" between the subsystem of accounting and analytical support and management decisions. The article is devoted to substantiation of methodical bases of disclosure of economic safety in the integrated reporting of the agrarian enterprises. The normative-legal provision and directions of improvement of methodical bases of reflection of economic safety in the financial and non-financial reporting in the conditions of use of XBRL-taxonomy of the financial reporting are analyzed.

It has been substantiated that guaranteeing the strength of economic security at the macro and micro levels in conditions of increasing the destructive impact of risks is possible due to safe submission of agricultural business in the integrated reporting according to the international standards based on expanding XBRL-taxonomy with the additional security elements and supplementing the Information Management Report as to organizational support of economic security management, risk management policy, sanctions and internal compliance, anti-corruption policy, etc. It has been proved that making relevant management decisions by agricultural enterprise management to strengthen its economic security should occur through periodic submission of a specific form of the internal management reporting – Internal Report on Economic Security, based on a combination of financial and abstract and text parameters on the possible impact of different types of risks on economic security.

Key words: economic security, integrated reporting, financial reporting, accounting and analytical support, accounting, taxonomy of financial reporting.

Стаття надійшла до редакції: 09.09.2020 р.